

XIV

Liturgia Eukaristia

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente liturgia Eukaristia laos komemora maibe realidade
 Foinsa'e sira komprende liturgia Eukaristia ne'e, Jezus mak harii
 Foinsa'e sira hadomi Jezus hodi fo an tomak serbi nia maluk sira

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Flho,

Objetu: usa ships/ rebusadu; hiit no dehan ne'e ships/ rebusadu, ita sei
 fahe ba malu no han hamutuk. Hafoin pasa falun ne'e atu ema
 ida-ida bele foti ida, no han.

Sagrada Skritura: Mt 26: 26-29

Eukaristia ba dala uluk

²⁶Wainhira sira han dau-daun, Jesus kaer paun, haraik bensa, silu hodi
 fahe ba nia eskolante sira dehan: "Simu no han ba: ne'e Ha'u nia isin."
²⁷No Nia kaer kalis, fo tiha agradese, fo ba sira dehan: "Imi hotu, hemu
 ba: ²⁸ne'e Ha'u nia ran moruk foun nian nakfakar ba ema barak atu kasu
 sala. ²⁹Ha'u dehan ba imi: Ha'u sei la hemu tan fuan uvas ne'e to'o loron
 nebe Ha'u sei hemu fali nia hamutuk ho imi iha Ha'u Aman nia reinu."

Imi hanoin saida, wainhira imi haree ha'u hiit sa'e nia falun
 ohin. Imi senti saida wainhira ita hamlaha ita haree ai-han? Imi hanoin eh
 senti oinsa wainhira Jezus dehan, "Simu no han ba: ne'e Ha'u nia isin."...
 "Imi hotu, hemu ba: ne'e Ha'u nia ran moruk foun nian nakfakar ba ema
 barak atu kasu sala? Los duni ita nia sentimentu uluk nian mak, ita
 hakfodak, nu'udar ema oinsa bele han ema ida nia isin. Maibe se ita
 hanoin didiak karik, Nia mak Maromak Oan, no Maksoin halo ida ne'e
 atu kasu sala. Jezus nia hahalok no liafuan ida ne'e Kreda hanaran harii
 Eukaristia.

Iha ita nia katekese ohin, ita sei koalita kona ba **Liturgia Eu-
 karistia**. Liturgia Eukaristia mak Kreda hakerek nia regulamentu oinsa ita
 atu halo hodi hanoin Jezus iha momentu ne'ebá nian, tempo maka lahane-
 san maibe lalaok hanesan deit, nune'e ho fiar ita deklar Jezus nia
 preszenja iha ita leet wainhira ita halo selebrasaun Misa. Hanesan iha in-
 trodusaun geral misal romano dehan; Iha han ba dala ikus nian, Jezus

harii Sakrifisiu Paskua nian no han hamutuk, iha ne'ebé Sakrifisiu ne'e kontinua halao iha Kreda wainhira amululik, representa Na'i Jezús Kristu, halo buat ne'ebé Na'i rasik mak halo no hatoo ba nia disiplu sira atu halao hodi hanoin nia. (SC no. 47).

Kristu foti paun no kálise no fo agradese; nia fahe paun no fo ba nia disiplu sira, dehan "foti han no hemu: ne'e mak ha'u nia isin; ida ne'e mak kálise ha'u nia ran nian. Halo ida ne'e hodi hanoin ha'u". Nune'e, Kreda tau iha orden selebrasaun liturjia Eukaristia nian iha parte ida-ida tuir Kristu nia liafuan no lalaok ne'e:

1. Preparasaun oferta nian, paun no tua ho bee lori ba altar, sasan sira ne'e hanesan ida be uluk Jezús kaer iha nia liman.
2. Iha orasaun Eukaristika, agradese ne'e hasa'e ba Maromak ba obra salvasaun tomak, no oferta sira sai fali Jezús nia futar isin no ran.
3. Liu husi fahe no simu komunga, fiar nain sira maski sira barak, simu husi paun ida Na'i nia isin no husi kálise ida Na'i nia ran, hanesan Apostolu sira simu husi Kristu nia liman rasik.

Misa iha parte ne'e, buat tolu mak ita sei halo, hanesan iha leten ne'e; ofertorio, Eukaristika no komunga. Buat tolu ne'e ita sei haklean ida-ida iha domingu mak mai. Misa ne'e nia tutun ka pontu aas liu mak iha parte ne'e, basa iha ne'e mak, halulik no fahe ba malu eh han hamutuk. Ita be hanaran an sarani fiar iha Jezús Kristu la too dehan ha'u sarani, ha'u ba Misa iha domingu, maibe halo hanesan Ita Na'i no Makasoin halo fo an tulun ema seluk ka fo an ba ema seluk nia diak. Hanesan ha'u nia uma besik, ha'u nia kolega nia uma dook, mikrolet mai fatin la iha, ha'u fo fatin ba ha'u nia kolega be hela dook, ha'u hela lao deit, se la iha ona mikrolet seluk. Iha dalan oi-oin atu ita fo an tulun ema seluk. Dala ruma iha misa katuas ka ferik hamriik, ha'u foinsa'e mak tuur fali, se diak karik fo fatin ba sira idade boot liu ita.

XV

Prepara oferta

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente katak molok simu ofertas be lori ba altar uluk nanain prepara altar.

Foinsa'e sira komprende liturjia Eukaristia ne'ehahu husi ofertorio

Foinsa'e sira hadomi Kreda no kiak sira hodi fo esmola

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Flho,

Nune'e mos, han hotu tiha, Nia foti kalis, fo agradese, fo ba Nia eskolante sira dehan:

SIMU BA. HOT-HOTU HEMU: NE'E KALIS HA'U RAN NIAN, RAN ALIANSA FOUN NO ROHAN LAEK, TAN IMI, TAN EMA TOMAK SEI NAKFAKAR ATU KASU SALA. HALO IDA NE'E HODI HANOIN HA'U.

Amlulik: Misteriu fiar nian.

Povu: (Hamriik no haklaken ho laran)

Na'i, ami fo hatene Ita nia mate ami haklaken Ita moris hias. Na'i Jesus, hiit An mai.

Amlulik: Na'i, oras ne'e, ami hanoin Ita Oan nia mate no moris hias., Ita nia Oan. **Aman Maromak bele halo hot-hotu, hodi Kristu, ho Kristu, iha Kristu, ami hahi, hana'i nafatin Ita Boot hamutuk ho Espiritu Santu.**

Povu: (Hatan ho lia makaas, eh hananu) Amen.

2. Hakneak

Ema nia lalaok ka pojisaun hakneak mak ain tur ruan ne'e hotu halo kleuk no kona iha rai ka hakneak fatin, ain tur lori isin nia todan. Hakneak ne'e simbolisa ka hatudu: a) ema nudar folin laek entriga an ba Na'i be Kbiit Nain, b) arepende no nakfilak an, c) adora ka honra no hanai iha orasaun. Iha misa fiar nain sira hakeak iha:

- a. Reza / hananu Liu tiha Santu,
- b. Simu liu tiha kumuñaun
- c. Wainhira reza mesak

Se labele hakneak karik, hamriik laos tur. Baibain ita hakneak atu harohan. Ema hotu tenke hakneak iha misa laran momentu konsagraasaun nian, momentu ita husu diskulpa, perdaun ka promesa no harohan ba Na'i. Nailulik insensu ba Kristu nia Isin, iha adorasau, ema hotu hakneak.

Iha ema nia lalaok baibain nian dala ruma, hadook oituan husi hakneak wainhira harohan no adora Na'i. Nune'e keta haneak mos hanesa genuflek, halo tamba ema hotu halo, la iha hanoin ka konsente kona ba orasaun, la halo ho fuan no laran, no ho fiar, ne'e hakneak ne'e la iha nia signifiadu. Lliturjia ka orasaun be hadook husi hakneak sei halo fraku liturjia ka orasaun ne'e rasik.

diak liu amululik sira hananu parte orasaun Eukaristika nian iha ne'ebé nota sira ne'e aprova.

Wainhira hahu Orasaun Eukaristika, nailulik hiit liman hodi hananu ka dehan; *Maromak hela ho imi*. Povu hatan, *hela mos ho ita*. Nune'e nia kontinua, *foti neoan ba Maroma*), nia hiit sa'e nia liman. Povu hatan, *Habemus ad Dominum (ami hasa'e ba Maromak)*. Hafoin amululik, lolo liman, hatutan tan, *Mai ita agradese Na'i, ita nia Maromak*, povu hatan, *ne'e ami knaar atu hahi no agradese ba Nia*. Tuir mai, nailulik, hiit sa'e liman, kontinua ho Preface. Iha nia konkluzaun, nia tau liman hamutuk no, ho ema hotu ne'ebé prezente, hananu ka reza *Santu*.

Momentu ne'e sarani sira hotu hakneak.

Molok konsagrasaun, iha momentu ida, akolitu dere sinu nu'udar sinal ba fiar nain sira. Tuir kostume iha local nian, akolitu dere sinu wainhira nailulik hiit sa'e, ostia no kálise. Se insensu karik akolitu insensu ostia no kálise wainhira hiit sa'e ka hatudu pa povu.

Liu tiha konsagrasaun amululik dehan, *Misteriu fiar nia*, (Mai ita haklaken misterio fiar nian), povu hatan hodi hananu ka reza tuir formula ne'ebé iha ona. Too iha Orasaun Eukaristika nia rohan, amululik foti patena ho ostia no kálise hiit sa'e hodi reza ka hananu doxology (hahi); **hodi Kristu, ho Kristu, iha Kristu** (liu husi Nia). Amululik remata ona povu hatan Amen. Amulik tau patena no kálise iha corporal leten.

Misa iha parte ne'e nia formula hanesan tuir mai ne'e;

Amlulik: Maromak hela ho imi.

Povu: **Nia iha ami leet.**

Amlulik: Foti neon ba Maromak.

Povu: **Ami neon iha Maromak.**

Amlulik: Fo agradese ba Na'i Maromak.

Povu: **Ne'e ami knaar, ami maksoin.**

ORASAUN EUKARISTIKA

Amlulik: Na'i, Aman Santu,

Povu: **Santu, santu, santu, Na'i Maromak kbiit Na'in; lalehan ho rai haklaken Ita Boot nia gloria. Hosana leten aas ba. Diak tebes Ida be mai hodi Na'i nia naran. Hosana leten aas ba.**

Amlulik: Na'i, Ita santu tebes duni:

SIMU BA, HOT-HOTU HAN. NE'E HA'U NIA ISIN, SARAN BA MATE TAN IMI

Objetu: Purifikador, corporal, Misal, patene, siborium, pall, kruet no kálise (se labele karik lori, hatudu nia nia imagem)

Sagrada Eskritura: Lc **21: 1-4**

Feto faluk nia esmola

¹Foti tiha matan, Nia hare ema riku sira tau esmola iha osan fatin templu nian. ²Nia hare mos feto faluk kiak ida nebe tau nia esmola osan kiik rua. ³Nia dehan: “Tebes, Ha'u dehan ba imi katak feto faluk kiak ne'e tau osan folin liu sira seluk hotu, ⁴basa housi buat nebe resin, sira fo buat karan, maibe ema kiak ne'e saran buat hotu nebe nia iha atu moris.”

Ohin ita hare, sasan sira be usa iha Misa. se buat hirak ne'e ida la iha Misa ne'e la bele halo. Imi senti saida wainhira imi hare ema fo ezmola, no wainhira imi fó, fó oinsa, buat be resin ka buat be imi presiza atu uza.

Se ita rona Jezús nia komentario kona ba ezmola ne'e Nia hahi feto faluk, tamba feto faluk fó buat ne'ebé nia atu hodi moris. Laos hanesan riku sira, buat be resin.

Ita nia tema ohin nian koalia kona ba oferta. Se ita husu oferta mak saida, iha disionario tetun nian dehan oferta ne'e Hahalok oferese nian. Buat ruma ne'ebé ita oferese ka fó. Ez. Oferta ne'ebé di.ak la presiza karu, maibé importante liu mak fó ho laran tomak. Nune'e liafuan oferta ne'e katak fó ka hasa'e buat be ita iha ho fuan no laran tomak.

Iha misa laran momentu ofertorio nian, sei pasa bornál ka buat seluk ruma atu ema tau nia ezmola, no sei lori ba altar hamutuk ho objetu be foin ita hare ne'e. Ita nia oferta ka buat be ita tau ba ezmola ne'e, tau hamutuk ho óstia no tua, hasa'e ba Maromak hodi nakfilak ba Kristo nia Futar Isin no Ran, sai ai-han ba isin no klamar. Hanesan introdusaun geral liturgia nian dehan: hahu iha Liturjia Eukaristia nian mak oferta bele lori ba altar, sei nakfilak ba Kristu nia Isin no Ran,.

Dahuluk, Altar, Na'i nia meza, ida ne'ebé sei sai sentru ba Liturjia

Eukaristia, tomak, prepara hodi nahe corporal iha leten, purifikador, Misal, no kálise (se lae kális prepara iha meza kredensia).

Oferta sira lori ba oin. Ida ne'e soin duni sarani sira mak lori/ hasa'e hamutuk paun no tua. Buat hirak ne'e Padre ka diákonu simu iha fatin apropiadu hafoin lori ba altar. Maski sarani sira la lori sira nian rasik, paun no tua ba liturjia hanesan uluk, ba buat hirak ne'e ritu be lori oferta sira matein ninia kbiit no signifika espirituál.

Bele mos osan no sasan sira seluk ba kiak sira no Kreda, sarani sira mak lori ka koleta iha kreda, tenki simu. Buat hirak ne'e tau iha fatin ida haketak husi meza eukaristia (Altar). Tau iha altar nia oin ka okos maibe labele iha altar leten hamutuk ho objetu sira be foin ita hare ne'e eh paun no tua be atu nakfilak ba Kriato nia Isin no /Ran ne'e.

Prosisaun be lori oferta sira ne'e akompañia ho knananuk ofertorio nian, hananu too oferta sira ne'e tau ona iha Altar. Norma no maneira hananu nian hanesan mos entrada nian. Hananu hodi akompañia nafatin ritu, iha ofertorio, maski la iha prosisaun ho oferta sira.

Nailulik tau paun no tua tau iha Alltar tempu hanesan akompañia ho formula. Nailulik insensu oferta sira be tau iha Altar hafoin insensu kruz no altar, nune'e hatudu katak Kreda nia oferta no harohan sa'e hanesan insensu too iha Maromak. Tuir mai, nailulik, tamba nia knaar santu, hafoin povu, ho rajaun sira nia dignidade sarani nian, diákonu ka ministru seluk bele insensu sira.

Nailulik fase nia liman iha alar nia sorin, ida ne'e ritu ida be hatudu ninia hakarak rasik ba purifikasaun be klean.

Esmola ka fô buat be ita iha, kiik eh boot, Maromak la hare nia kiik ka boot ne'e, koor azul eh mutin, Maromak hare deit se mak fô, no nia kualidade be fô ne'e, tamba resin ona la hatene atu fô ba sé ka uza, nune'e ita tau tiha ba ezmola, ezmola ida ne'e sei lahetan grasa. Nune'e wainhira fô ezmola labele fô buat be resin ona, maibe fô buat be uluk nian, importante nian, espesial ba Maromak.

Orasaun hasa'e buat karan

Wainhira offertas sira tau ona iha altar leten no ritu remata ona, konvida atu harohan ho nailulik no orasaun oblatas mak hakotu preparasaun ba ofertoriu no prepara fali ba rasaun Eukaristika.

Iha Misa, orasaun oblatas iha ida deit, no ida ne'e hotu ho konkluziun badak: husi Kristo Ami Nain. Se karik Oan ne'e temi iha orasaun ne'e nia rohan, nia konkluszaun mak; Ida Ne'ebe Moris No Ukun Ho Ita Tinan Ba Tinan.

²¹Liman ema nian nebe atu saran Ha'u ba mate hamutuk ho Ha'u iha meja leten. ²²Oan Mane sei ba ona duni, tuir buat nebe hakotu tiha ona; maibe susar ba ema nebe saran Nia!" ²³Sira hahu husu ba malu ida nebe mak sei halo buat ne'e.

Imi hanoin saida wainhira ha'u hatudu livru tolu ne'e ba imi? Los duni se la ho Biblia ita lahatene no koñese Maromak, nune'e mos la ho Lectionario ita labele reza misa no la iha Misal ita lee leitura sira? Nune'e livru ida-idak mak importante tuir ita nia presiza, atu hakbesik an ba Maromak.

Se ita rona didiak karik iha Sagrada Eskritura wainhira fo bensa ba paun no tua hodi fo ba nia Apostolus sira, Nia dehan: **"halo ida ne'e hodi hanoin Ha'u."** Tan ne'e mak oras ne'e mak oras ne'e ita halo tuir buat be Jezús halo hodi hanoin katak Nia mak halo, nailulik hola nia fatin deit, maibe misteriu Ninia nanis. Nakfilak paun no tua ba Jesus nia isin ne'e laos nailulik mak halo maibe ida ne'e Kristu halo nanis ona, nailulik hola nia fatin halo hanesan Kristu halo.

Nune'e Misa ne'e nia pontu aas liu maka, iha misterio be nakfila hostia no tua ba Kristu nia isin no ran. Hanesan tuir mai ne'e; Oras ne'e centru no pontu aas liu ba selebrasaun ne'e tomak hahu; hanaran orasaun Eukaristika, ne'e mak, orasaun ba agrademento no halo santo/ halulik. Nalulik konvida povu atu hasa'e sira fuan ba Na'i iha orasaun no agradeseamento; nia tau hamutuk assembleia tomak ho nia an iha orasaun be nia hasa'e iha comunidade nia naran ba Aman Maromak hodi Jezús Kristu iha Espírito Santu. Nune'e, orasaun ne'e hasa'e atu assembleia tomak/ fiar nain sira tau sira nia an rasik iha Kristu hodi konfesa buat kmanek sira be Maromak halo no hodi hasae Sakrifisio. Orasaun eukaristika husu mai ita atu hotu-hotu rona orasaun ne'e ho reverénsia no silensio.

Hafoin Nailulik hahu ho orasaun Eukaristika. Tuir buat be hakerek ona, nailulik hili orasaun Eukaristika ida husi hirak be iha livru Misal Romano ka aprova ona husi Santa Se. Orasaun Eukaristika obrigatorio, hanesan ne'e hori nanis mai, nailulik deit mak bele reza ida ne'e ho laran tomak no hodi ninia ordenasaun. Povu, iha sira nia parte, tenke tau sira nia an hamutuk ho nailulik iha fiar no iha nonook, iha sira nia parte hatudu iha orasaun Eukaristika mak: ho naran, hatan iha Diálogu Perfasiu nian, *Santu*, hatan depois de konsagrasiun, hatan ho Amen depois de hahi (doxology), ka ho hatan seluk be aprova husi Bisspu sira no Santa se. Se

XVII

Orasaun Eukaristia

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona ba orasaun ne'e nia importánsia

Foinsa'e sira komprende momentu ne'e centru no pontu aas liu ba selebrasaun ne'e tomak

Foinsa'e sira fo atensaun tomak no ho fuan no laran rona no hatan orasaun ne'e

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Flho,

Objetu: Biblia, Misal, Lectionsrio.

Sagrada eskritura Lc 22: 14-23

Jesus nia hanhemu dala ikus

¹⁴Wainhira oras to'o ona, Nia tur atu han no apostolu sira hamutuk ho Nia. ¹⁵Nia dehan: "Ho laran manas, Ha'u hakarak teb-tebes han Paskua ne'e hamutuk ho imi molok Ha'u terus. ¹⁶Basa Ha'u dehan ba imi: Ha'u sei la han tan nia to'o nia sei sai los iha Maromak nia reinu." ¹⁷Kaer tiha kalis, Nia fo agradese dehan: "Imi simu ba, hodi fahe ba malu; ¹⁸tebes Ha'u dehan ba imi: Ha'u sei la hemu tan tua uvas fuan nian to'o Maromak nia reinu sei to'o mai."

¹⁹Hafoin, kaer tiha paun hodi fo agradese, Nia silu hodi fahe ba sira dehan: "Ne'e Ha'u nia isin saran tamba imi; halo ida ne'e hodi hanoin Ha'u." ²⁰Nune'e mos, han hotu tiha, Nia halo hanesan ho kalis dehan: "Ne'e kalis moruk foun nian iha Ha'u nia ran nakfakar tamba imi."

Povu, tau sira nia an hamutuk ho harohan be hasa'e ho fuan no laran tomak ne'e, halo orasaun ne'e nu'udar sira nian rasik hodi hatan Amen.

Iha misa parte ofertorio too iha orasaun hasa'e buat karan nian (Oração sobre as oblatas), maka hakotu momentu ofertorio nian, no iha orasaun ne'e nia konklusaun dehan; husi Kristu Ami Na'in, katak ita hasa'e buat hirak ne'e ba Maromak maibe liu husi Jezús Kristu basa Jezús Kristu mak dalan ba Maromak.

XVI

Simu Ofertorio

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona ba importasia simu ofertorio

Foinsa'e sira komprende simu ofertorio iha Altar

Foinsa'e sira ho fuan no laran rona no hatan orasaun iha parte ida ne'e nian

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Flho,

Objetu: Purifikador, korporal, Misal, patene, siborium, pall, kruet no kálise (se labele karik lori, hatudu nia nia imagem)

Semana uluk ita hare, objeto ida ne'e, no ohin mos ita hare buat hanesan deit. Karik iha imi baruk ka kole, maibe, ida ne'e diak mai ita atu komprende liu tan. Sasan hirak ne'e, mak ita hanaran sagradu/ lulik. Dala barak eh dala ruma iha misa ita hamriik dook deit, la hare hetan altar, sa tan sasan sira ne'e. Nune'e ohin ita bele hare besik liu tan, nune'e iha misa laran karik ita la hetan fatin atu hamriik besik karik ita bele imajina, wainhira amululik harohan orasaun sira ne'e ka iha momentu nonok nia laran.

Sagrada Eskritura: Jo 19: 31- 37

Soldadu ida sona borus Jesus nia sorin

³¹Tamba loron neba loron hadia an nian, atu ema mate sira nia isin la bele hela iha krus iha loron Sabadu, tan Sabadu ne'e loron boot ida, Judeu sira husu Pilatos atu hatohar tiha sira nia ain, hodi hasai sira housi

krus. ³²Ne'e duni, soldadu sira mai baku tohar tiha ema uluk nia ain, hafoin ida seluk nian, sira nebe sira hedi iha krus hamutuk ho Jesus. ³³To'o tiha Jesus, tan hare Nia mate tiha ona, sira la hatohar nia ain; ³⁴maibe soldadu ida sona borus nia sorin ho diman no be kahur ho ran suli sai. ³⁵Ema nebe hare buat ne'e, nia rasik mak fo sasin; nia lia sasin los tebes; nia hatene katak nia koalia los atu imi mos bele fiar. ³⁶Buat sira ne'e mosu duni atu tuir eskritura: "Nia ruin ida mos ema sei la hatohar." ³⁷Escritura seluk tan dehan: "Sira sei fihir ema nebe sira sona borus."

Iha semana uluk, ita koalia kona ba fo esmola, lori ba Altar. Ohin ita sei koalia kona ba simu iha Altar. Ofertas sira ne'e, simu ona Altar; Nailulik foti paun iha patene. Hiit sa'e ho liman rua, hodi harohan iha laran *Benedictus es, Domine* "Rahun diak ba ita, Na'i". Nia tau paun ho patene iha corporal leten.

Liu tiha ida ne'e, akólito/ ministru lori kruet, amululik hamriik iha altar nia sorin fui tua no bee oituan iha kálise laran, *harohan ho nonok Per huius aquae* "husi Misterio ho bee ida ne'e". Nailulik fila ba iha altar nia klaran, foti kális ho liman rua, hiit sa'e oituan harohan ho nonok *Benedictus es, Domine* "Rahun diak ba Ita Na'i". Hafoin nia tau fali kálise iha corporal leten no taka didiak ho palla.

Se la hananu knananuk ba ofertório karik, momentu hiit sa'e paun no kálise ne'e nailulik bele harohan ho lian makaas, atu povu bele hatan **Kmanek wain nafatin ba Maromak**. Formula hanesan tuir mai ne'e:

Amlulik: Na'i, hot-hotu nia Maromak, kmanek wain ba Ita Boot tamba paun ami simu hosi Ita Boot laran luak, mai hosi rai, mai hosi ema kolen, ohin ami hasa'e ba Ita Boot, atu nakfila mai ami paun moris nian.

Povu: **Kmanek wain nafatin ba Maromak.**

Amlulik: Na'i, hot-hotu nia Maromak, kmanek wain ba Ita Boot tamba tua ami simu hosi Ita Boot nia laran luak, mai hosi uvas, mai hosi ema kolen, ohin ami hasa'e ba Ita Boot, atu nakfila mai ami tua maksoin.

Povu: **Kmanek wain nafatin ba Maromak.**

Amlulik: Maun alin sira, ita sei harohan atu Maromak bele hot-hotu simu ita nia sakrifisiu.

Povu: Na'i simu ita nia sakrifisiu ne'e, atu hahi Nia naran, atu hetan diak mai ita no ba Santa Kreda tomak.

Amlulik: (*Hamulak atu hasa'e buat karan nian*) ... Ami harohan ne'e, hodi Na'i Jesus Kristu nia naran, hamutuk ho Espiritu Santu.

Povu: **Amen.**

Tau tiha kálise iha altar leten, amululik hakneak/ hakruuk no harohan ho nonok: *In spiritu humilitatis* Na'i Maromak, ami husu Ita atu simu ami. (Na'i, simu ami be haraik an no hakkribit sala; Na'i Maromak, hakmatek ami nia sakrifisiu ne'e iha Ita boot futar oin).

Se uza insensu karik, padre tau iha turiblu laran, fo bensa maibe la dehan buat ida, halo insensu ba oferta, Kruz no Altar. Ministru/ ida be lori turiblu hein iha Altar sorin atu sinsensu nailulik no povu

Reza liu tiha orasaun Na'i Maromak, ami husu Ita atu simu ami ka insensu, amululik fase liman iha Altar nia sorin, akólito fakar bee, amululik harohan iha laran "Na'i, fase mos tiha hau husi ha'u nia aat, kasu ha'u salan

Hafoin fila ba hamriik iha Altar ninia sentru, amululik hateke ba povu, taka liman, konvida povu atu harohan, hodi dehan; maun alin sira, ita sei harohan, atu Maromak bele halo hotu-hotu, simu ita nia sakrifisiu. Povu hamriik no hatan; Na'i simu ita nia sakrifisiu ne'e, atu hahii Ita naran, atu hetan diak mai ita no ba Santa Kreda tomak. Hafoin nailulik loke liman harohan hasa'e buat karan nian povu hatan Amen.

Ita harohan no husu ba Na'i, no amululik iha Kristu nia fatin hasa'e ba Maromak ita nia hamulak sira be foin ita dehan sai. Hanesan ne'e mak ita nia Misa iha momentu offertorio nian, nune'e keta lakon momentu ida hanesan ne'e, tamba iha harohan nu'udar comunidade husu ba Na'i atu simu ita nia sakrifisiu no harohan be ita hatoo ka hasa'e ba Maromak. Iha ita nia moris dala barak it dehan "Maromak hatene, eh Maromak hare, nsst momnetu offertorio iha Misa ita la hasa'e oinsa mak Maromak bele fog rasa ka rekompensa ita nia kolen ka sakrifisiu ne'e eh ita nia hakaas an ka harohan ne'e.

Nune'e momentu offertorio, keta hanoin sira koro mak kanta, ami bele koalia ne'e laloos ka sala, sei offertorio, sira mak lori ofertas ba altar, ha'u ba kotuk eh hemu lai, ka bele hateke tun sa'e, ne'e lakon oportunidade. Ema seluk mak lori ho fiziku ema seluk mak ba maibe ha'u mos ba ho spiritual, katak iha ha'u nia hanoin, ha'u mos ba, ka hasa'e ha'u nia sakrifisiu eh haka'as an sira ne'e. Nune'e wainhira amululik hiit sa'e paun no tua ne'e ha'u hanoin nia hakaas an no sakrifiu no husu buat be ha'u prezisa ba ha'u nia moris. Hanesan mak misa iha parte offertorio ne'e importante mai ita.